

Lerums kommun
Sektor samhällsbyggnad
Planenheten
443 80 LERUM

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter på Detaljplan för del av fastigheten Lerum 20:4 m fl, Resecentrum, i Lerums kommun

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av Underrättelse 2013-10-15 i rubricerade ärenden med bilagor.

Sammanfattningsvis anser LNF att det finns behov av ett resecentrum i anslutning till Lerums centrum. Förslaget enligt planen är emellertid olämpligt och ofullständigt. Ett nytt förslag bör tas fram som undanröjer invändningarna mot det nu presenterade förslaget.

Tidigare synpunkter avseende centrumplaneringen i Lerum

LNF har tidigare lämnat synpunkter på olika delar av planeringen för Lerums centrum:

Program för Lerums centrum (2006-09-18)
Detaljplaneprogram för avfart från E20 (2009-04-15)
Detaljplan för bostäder på Telestationstomten (2010-08-11)
Detaljplan bostäder vid Torpskolan (2010-10-16)
Detaljplan för Baggés torg, Solkatten och Triangelstomten (2010-11-16)
Detaljplan för bro över Sävån (2011-06-15)
Detaljplan för bostäder väster om Häradsbron (2011-08-05)
Detaljplan för bostäder på Telestationstomten (2012-02-14)
Detaljplan för bostäder väster om Häradsbron (2013-01-16)

LNF:s synpunkter i dessa skrivelser kan kortfattat summeras i följande punkter:

- Planprogrammets långsiktiga målsättningar och effekter framstår som olämpliga och otidsenliga i ett hållbarhetsperspektiv samt mot bakgrund av kommunens vision om att bli ledande miljökommun i Sverige år 2025. Helhetsbedömning av centrumplaneringens miljökonsekvenser saknas fortfarande.
- Planförslagen inom ramen för planprogrammet innebär tveklöst betydande miljöpåverkan med hänsyn till påverkan på Sävån. Sävåns helhetsvärden beaktas inte tillfredsställande.

Det övergripande centrumprogrammet och planprocessen

Redan i synpunkterna på planprogrammet för Lerums centrum konstaterade LNF 2006-09-18 att föreslagen omformning av Lerums centrum skulle leda till betydande miljömässiga försämringar. Konsekvenserna för natur och miljö var dessutom otillfredsställande redovisade och utvärderade. LNF hade tre huvudinvändningar mot planprogrammet:

1. Förslaget innebär oacceptabla intrång i Säveåns naturvärden.
2. Förslaget gynnar ensidigt ökad biltrafik, vilket inte är långsiktigt hållbart.
3. Förslaget saknar systematiska och genomarbetade utvärderingar av miljökonsekvenser.

Med hänsyn till dessa grundläggande brister ansåg LNF att förslaget till planprogram inte utan genomgripande omarbetning skulle kunna ligga till grund för fortsatt planering av Lerums centrum. Denna synpunkt har förstärkts allteftersom fler detaljplaneförslag har presenterats och den övergripande helheten blivit alltmera oklar genom successiva förändringar i den övergripande planeringen.

Planprogrammet godkändes av kommunstyrelsen 2007-03-28, men antogs aldrig av kommunfullmäktige. Därefter har väsentliga förutsättningar i planeringen förändrats i den fortsatta handläggningen. I första hand gäller detta slopande av avfarten från motorvägen E20, slopande av bostadsbebyggelse utmed norra stranden av Säveån samt oklarheter beträffande övrig tillkommande bebyggelses omfattning, utformning och genomförande.

Bebyggelsens omfattning tycks i första hand styras av exploatörernas intressen. Detta är "bakvänd planering". Först bestäms antalet bostäder och de huskroppar som erfordras för dessa, därefter bedöms vilka åtgärder som krävs för genomförandet. Rimligt vore istället att först värdera vilka ingrepp och förändringar som är tänkbara och acceptabla med hänsyn till helheten, därefter bestämma vilken bebyggelse som kan tillåtas.

Planeringens långsiktiga målsättningar och effekter framstår som olämpliga och felriktade i ett hållbarhetsperspektiv och mot bakgrund av kommunens vision om att bli ledande miljökommun i Sverige år 2025.

Mot bakgrund av de sålunda beskrivna förutsättningarna och osäkerheterna anser LNF att ett nytt, bättre genomtänkt och bättre förankrat planprogram är nödvändigt innan detaljplaner som den nu aktuella för resecentrum kan behandlas seriöst. Bland annat saknas fortfarande en helhetsbedömning av centrumplaneringens miljökonsekvenser. Vidare saknas den helhetsvärdering av planeringens inverkan på Säveån som Länsstyrelsen har efterlyst vid upprepade tillfällen.

Om planeringen, som nu sker, bryts ner i tillräckligt små delar utan att helheten beaktas kommer miljöeffekterna alltid att kunna betecknas som små för varje detaljplan. En annan effekt är att en viss plan innan den ens är antagen tillåts styra och låsa den fortsatta planeringen, så att olämpliga och oönskade förutsättningar inte går att undvika eller förhindra.

Synpunkter på planförslaget

LNF har följande invändningar mot planförslaget för resecentrum. Invändningarna är så allvarliga att planförslaget helt bör omarbetas.

- Den föreslagna utformningen av resecentrum förutsätter uppenbarligen att en ny bro byggs över Sävån i Stationsvägens förlängning mot nordost. På plankartorna, men utanför planområdet, finns linjer som visar Stationsvägens fortsättning mot Brobacken. LNF anser att en ny bro över Sävån innebär ett oacceptabelt ingrepp i Sävåns naturvärde. I planen borde Stationsvägens fortsättning mot Brobacken och relation med den planerade bron klargöras. Detta genomförs enklast genom att planens omfattning vidgas till att även omfatta dessa områden.
- Enligt planillustrationen måste bussarnas tillfart till resecentrum ske genom att bussarna kör runt det gamla stationshuset. LNF ifrågasätter om utrymmet mellan stationshuset och spåren tillåter detta och framför allt om det blir fråga om att bygga ut fler spår på Västra stambanan. Uppenbarligen är den på planillustrationen angivna tillfartsvägen för bussarna en förutsättning för utformningen av resecentrum enligt planen. Gamla stationshuset med omgivande områden måste därför rimligen omfattas av planen så att relationen till spårområdet klargörs.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
Ordförande